ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce **Ing. P. R.**, zastoupeného JUDr. Jiřím Štanclem, advokátem se sídlem v Klatovech, Čs. legií 172/I., proti žalovanému **Úřadu průmyslového vlastnictví**, se sídlem v Praze 6, Antonína Čermáka 2a, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 11. 2001 sp. zn. O-64883,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou doručenou Vrchnímu soudu v Praze dne 11. 2. 2002 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen „žalovaný“) ze dne 30. 11. 2001 sp. zn. 0-64883, kterým byl zamítnut rozklad žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen „Úřad“) ze dne 26. 6. 2001 o zamítnutí návrhu žalobce na výmaz kombinované ochranné známky „r.“ V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že podle § 25 odst. 4 zákona č. 137/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochranných známkách“) Úřad vymaže z rejstříku ochrannou známku, jestliže v řízení zahájeném na návrh třetí osoby zjistí, že ochranná známka v důsledku činnosti či nečinnosti svého majitele ztratila svou rozlišovací způsobilost, protože se stala v obchodním styku označením obvyklým pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána. Výmaz pro ztrátu rozlišovací způsobilosti může být proveden jen v případě, kdy obchodní kruhy, spotřebitelé a veřejnost začali užívat označení jako druhový název pro výrobek nebo službu, které původně

označovala. V daném případě zápisem čtyř licenčních smluv do rejstříku ochranných známek nemohlo na trhu dojít k situaci, že by spotřebitel přestal mít přehled o tom, kdo služby z oblasti rekreace pod označením „r.“ produkuje. K tvrzení žalobce, že ke zdruhovění ochranné známky mohlo dojít také jejím nevhodným užíváním třetími osobami, neboť slovo „r.“ je uváděno na prospektech velkého počtu cestovních kanceláří, např. cestovní kanceláře D. R. a že je obsaženo v názvech dalších společností, což žalobce doložil katalogy s názvy „LÉTO 2000“ a „ZIMA 2000/2001“ a výpisy z obchodního rejstříku 16 společností, součástí jejichž obchodního jména je slovo „r.“, žalovaný uvedl, že tyto materiály mají na vnější straně titulního listu vyobrazenou kombinovanou ochrannou známku ve znění „r.“, jejímž majitelem je v současné době společnost N.-D., a. s., přičemž u vyobrazení je užito označení ® pro registrovanou ochrannou známku. Z informací obsažených v katalozích je pak seznatelné, že pro běžného spotřebitele představují katalogy cestovní kanceláře R., tedy majitele napadené ochranné známky, resp. jejího právního předchůdce společnosti D. c. k. R., spol. s r.o. Majitel napadené ochranné známky navíc podle svého vyjádření uzavřel v roce 1999 smlouvy o budoucí licenční smlouvě s tím, že licenční smlouvy budou uzavřeny až se společnost N. - D., a. s. stane majitelem napadené ochranné známky. Se společnostmi D. R. P1, spol. s r. o., D. R. L., s. r. o., D. R. P2, s. r. o. a C. T. S., s. r. o. majitel napadené ochranné známky uzavřel licenční smlouvy již v červnu a červenci roku 2000 a s ostatními se tak má stát v nejbližší době. Proti společnostem neoprávněně užívajícím označení „r.“ majitel ochranné známky podnikl příslušné právní kroky. Z toho vyplývá, že sice byla užívána shodná nebo zaměnitelná označení s napadenou ochrannou známkou jinými subjekty produkujícími služby v oblasti cestovního ruchu, ale její majitel toto užívání nestrpěl. K poukazu žalobce, že k žádosti o zápis licenčních smluv do rejstříku ochranných známek došlo až po podání návrhu na výmaz ochranné známky, žalovaný uvedl, že společnost N. - D., a. s., jež je majitelem napadené ochranné známky s účinností od 25. 4. 2000, uplatnila opatření k zamezení užívání ochranné známky jinými subjekty v cestovním ruchu. Aby napadená kombinovaná ochranná známka „r.“ v podobě zapsané v rejstříku ochranných známek byla druhovým označením pro služby v oblasti cestovního ruchu, muselo by být toto označení zejména spotřebitelskou veřejností užíváno zcela běžně pro označování služeb poskytovaných jakoukoliv cestovní kanceláří. Běžný spotřebitel by pak pro používání služeb jakékoliv cestovní kanceláře užíval název „r.“ ve významu „cestovka“ nebo „cestovní kancelář“, přičemž by měl na mysli obecně jakoukoliv jinou cestovní kancelář než kterou provozuje majitel napadené ochranné známky. Žalobce nepředložil žádný důkaz skutečně potvrzující názor o takovém zdruhovění kombinované ochranné známky „r.“.

Žalobce v podané žalobě namítal, že žalovaný pochybil při aplikaci § 25 odst. 4 zákona o ochranných známkách. Žalobce ve správním řízení tvrdil, že pojem „r.“ je běžně používán pro označení organizované rekreace – služby poskytované především cestovními kancelářemi. Průměrný spotřebitel pak nemusí vnímat znění zapsané dosud jako ochranná známka pouze v totožné podobě, nýbrž i v kontextu jiných výrazů či jako součást slovních složenin. Žalobce je přesvědčen, že předložil důkazy – katalogy cestovních kanceláří a výpisy z obchodního rejstříku, a ačkoliv tyto dokumenty prokazují, že se sporné označení neváže pouze k majiteli ochranné známky, nýbrž k celé řadě dalších subjektů, vyvodily z toho správní orgány závěr zcela opačný. Správní orgány se podle žalobce nezabývaly ani tím, že ochranná známka ztratila rozlišovací způsobilost ještě před tím, než ji její nynější majitel získal smlouvou o převodu ochranné známky ze dne 2. 11. 1999, čímž byly porušeny § 32 odst. 2, § 34 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť z napadeného rozhodnutí není patrné, zda správní orgán tuto skutečnost vzal či nevzal za prokázanou a jakými úvahami se přitom řídil. Podle žalobce jde přitom o údaj podstatný, neboť pak by již neměly důkazní hodnotu listiny předkládané

majitelem ochranné známky, protože by byly činěny za situace, kdy ochranná známka rozlišovací způsobilost neměla. Žalobce dále namítal, že správní orgán nesprávně hodnotil povahu licenčních smluv a jejich posouzení z hlediska činnosti či nečinnosti majitele ochranné známky. Licenční smlouva je nepochybně uzavřena již dnem podpisu listiny smluvními stranami, práva z této smlouvy však vznikají až dnem zápisu smlouvy do rejstříku, o což je povinen požádat majitel (§ 18 odst. 3 zákona o ochranných známkách). Z licenční smlouvy nepředložené úřadu k registraci nevznikne podle žalobce právo ochrannou známku užívat a nelze tím vyloučit zdruhovění ochranné známky ve smyslu § 25 odst. 4 zákona o ochranných známkách. Tím se vyloučí i možnost uzavírání antidatovaných smluv a zjednoduší se důkazní situace pro správní orgán. Požádal-li tedy majitel ochranné známky o zápis licence do rejstříku až po podání námitek, nesplnil v souvislosti s licenční smlouvou podmínky § 18 odst. 3 zákona o ochranných známkách, a proto jeho aktivitě nelze přiznat právní relevanci. Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že správní řízení o výmazu proběhlo z procesního hlediska naprosto v souladu se zákonem a Úřad hodnotil předložené důkazy jednotlivě i ve vzájemných souvislostech, a to v rámci zákonem povoleného správního uvážení. Jednou přiznané právo k ochranné známce lze vymazat pouze za předpokladu, že majitel známky vlastním jednáním zavdal příčinu ke zdruhovění známky a pokud k tomuto zdruhovění následně skutečně došlo. Ani jeden z těchto předpokladů nebyl v řízení prokázán. Žalobce se snaží účelově zaměnit slovo „r.“ slovem „rekreace.“, což je nutno odmítnout, a to i z toho důvodu, že ochranná známka „r.“ je známkou kombinovanou, nikoli pouze slovní. Nelze v žádném případě tvrdit, že slovo r. je obecným druhovým označením pro rekreační služby či jejich poskytování. Ze sémantického hlediska totiž „r.“ neexistuje, resp. nemá žádný význam, pouze foneticky či vizuálně připomíná slovo rekreace. Tvrzení žalobce v tom smyslu, že spotřebitel ztrácí v důsledku licenčních smluv souvislost mezi majitelem známky a známkou samotnou, je nutno rovněž odmítnout, neboť udělení licence je výsostným právem majitele známky a vůbec se zdruhověním známky nesouvisí. Nelze tvrdit, že udělením svolení užívat známku více subjektům došlo ke zdruhovění známky. K argumentům žaloby týkajících se licenčních smluv a užívání známky dalšími subjekty, žalovaný uvedl, že majitel známky s těmito subjekty buď již licence uzavřel, popř. budou v blízké době uzavřeny, popř. podal oznámení o podezření ze spáchání trestných činů. Nelze tedy tvrdit, že by majitel známky měl v úmyslu strpět protiprávní stav, naopak podnikl veškerá opatření, která lze spravedlivě požadovat, k obraně svých práv. Žalobce nemá žalobní legitimaci ve smyslu ustanovení § 65 s. ř. s., neboť vůbec neuvedl, čím rozhodnutí o rozkladu zasáhlo sféru jeho subjektivních práv. Žaloba neobsahuje žádné argumenty, které by poukazovaly na základě jaké skutečnosti žalobce dovozuje, že napadená práva a povinnosti náležejí právě jemu, resp. jaký je jeho právní zájem na předmětné ochranné známce. Žalobce není v tomto soudním řízení v pozici osoby, která byla rozhodnutím Úřadu zkrácena na svých právech přímo ani v důsledku porušení práv v předcházejícím řízení úkonem Úřadu. Žalobce tak není osobou oprávněnou k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu a nemůže se tedy domáhat zrušení rozhodnutí o rozkladu, neboť nebyl na svých právech zkrácen a rozhodnutím o rozkladu nebyla jeho práva a povinnosti zakládána, měněna, rušena nebo závazně určována. Závěrem žalovaný uvedl, že předmětná ochranná známka zanikla podle platných rejstříkových údajů, a to ke dni 21. 11. 2001. Ze všech uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

V daném případě se jedná o věc, která na Nejvyšší správní soud přešla podle ust. § 132 s. ř. s. z Vrchního soudu v Praze. Podle uvedeného ustanovení Nejvyšší správní soud ve věcech neskončených vrchními soudy u nichž byla přede dnem účinnosti s. ř. s. dána jejich

věcná příslušnost, dokončí řízení zahájená před těmito soudy. V předmětné věci byla dána věcná příslušnost Vrchního soudu v Praze, neboť obsahem žaloby je návrh na přezkoumání rozhodnutí vydaného ústředním orgánem státní správy. Řízení o žalobách podaných podle části páté hlavy druhé o. s. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2002, o nichž nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti s. ř. s., se dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s. (ust. § 130 odst. 1 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo a dopěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při přezkoumávání rozhodnutí vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V řízení proto bylo postupováno podle zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách (zrušen zákonem č. 441/2003 Sb. účinným od 1. 4. 2004).

V prvním žalobním bodě žalobce namítal nesprávnou aplikaci § 25 odst. 4 zákona o ochranných známkách, podle něhož Úřad vymaže z rejstříku ochrannou známku, jestliže v řízení zahájeném na návrh třetí osoby zjistí, že ochranná známka v důsledku činnosti či nečinnosti svého majitele ztratila svou rozlišovací způsobilost, protože se stala v obchodním styku označením obvyklým pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána. V daném případě byl sice podán třetí osobou návrh na výmaz ochranné známky „r.“ z rejstříku ochranných známek, ale v řízení nebyla zjištěna ztráta rozlišovací způsobilosti této ochranné známky. Žalobci jako navrhovateli výmazu ochranné známky se nepodařilo prokázat, že by se ochranná známka činností či nečinností majitele stala v obchodním styku označením obvyklým pro výrobky nebo služby, pro něž je zapsána. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem správních orgánů, že ke zdruhovění uvedené ochranné známky nedošlo, mj. i proto, že nelze opomenout, že napadená ochranná známka není ochrannou známkou slovní, nýbrž ochrannou známkou kombinovanou, tvořenou slovním prvkem „r.“, vytvořeným z písmen malé abecedy, kde první a poslední písmeno je graficky zvýrazněno třemi nestejně dlouhými vodorovnými pruhy. Navíc se nelze ztotožnit s tvrzením žalobce, že běžný spotřebitel vnímá tuto ochrannou známku jako součást slovních složenin, např. u slova „rekreace“, a že tak tato ochranná známka ztratila svou rozlišovací způsobilost. Podle názoru Nejvyššího správního soudu tato kombinovaná ochranná známka již ze své podstaty nemohla žalobcem popisovaným způsobem pozbýt rozlišovací způsobilosti. Správní orgány správně uvedly, že aby uvedená ochranná známka pozbyla svou rozlišovací způsobilost, musela by být spotřebiteli užívána běžně jako synonymum slov „cestovní kancelář, resp. „cestovka“, což se však v praxi neděje a ani žalobce tuto skutečnost nijak nedoložil. Pokud jde o tvrzení žalobce, že majitel napadené ochranné známky strpěl užívání ochranné známky jinými subjekty, pak se správní orgány přesvědčivě vypořádaly s tím, že se tak nedělo, neboť s částí těchto subjektů majitel ochranné známky uzavřel licenční smlouvy a proti ostatním subjektům, neoprávněně užívajícím ochrannou známku, se bránil právní cestou. Správní orgány se rovněž vypořádaly s tím, že v dané věci nedošlo ke zdruhovění ochranné známky ani činností žalobce, tedy uzavřením licenčních smluv s nepřiměřeně velkým počtem subjektů, neboť počet čtyř licenčních smluv uzavřených v době rozhodování správních orgánů nebyl natolik vysoký, aby mohlo dojít ke zdruhovění ochranné známky.

Pokud jde o další žalobní bod obsahující tvrzení žalobce, že správní orgány nesprávně hodnotily povahu licenčních smluv, Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem správních orgánů, že majitel napadené ochranné známky podnikal kroky k zabránění neoprávněného užívání ochranné známky tím, že uzavíral s jinými subjekty licenční smlouvy o užívání předmětné ochranné známky. Na tuto skutečnost pak nemá vliv okamžik, kdy majitel

ochranné známky požádal o zápis licenčních smluv do rejstříku ochranných známek. Licenční smlouva je institutem soukromého práva, je upravena v § 508 až § 515 obchodního zákoníku a pro smluvní strany je platná a účinná již dnem ve smlouvě specifikovaným, zpravidla dnem podpisu smlouvy, tedy ještě před zápisem licenční smlouvy do rejstříku ochranných známek. Subjekt, jemuž byla udělena licence, je oprávněn po podpisu licenční smlouvy ochrannou známku užívat. Podle § 18 odst. 3 zákona o ochranných známkách nabývá licenční smlouva účinnosti vůči třetím osobám zápisem do rejstříku ochranných známek. Toto ustanovení však nepojednává o účinnosti licenční smlouvy mezi smluvními stranami. Nelze se proto ztotožnit s názorem žalobce, že podáním žádosti o zápis licenčních smluv do rejstříku ochranných známek až po podání návrhu žalobce na výmaz ochranné známky nelze těmto smlouvám přiznat právní relevanci. Ani u neoprávněného užívání ochranné známky jinými subjekty nebylo možné konstatovat nečinnost majitele ochranné známky ohledně takového jednání, neboť proti němu majitel ochranné známky podnikal příslušné právní kroky. Nelze proto dospět k závěru, že by majitel ochranné známky svou činností, tedy uzavíráním vysokého počtu licenčních smluv nebo nečinností, přispěl ke zdruhovění napadené ochranné známky. Důvod pro její výmaz z rejstříku ochranných známek podle § 25 odst. 4 zákona o ochranných známkách tedy nebyl dán, a proto správní orgány postupovaly správně, když návrh na výmaz ochranné známky „r.“ z rejstříku ochranných známek zamítly.

K námitce žalobce, že se správní orgány dostatečně nevypořádaly s jeho tvrzením, že ochranná známka „r.“ ztratila rozlišovací způsobilost ještě dříve než byla smlouvou o převodu ochranné známky převedena na nynějšího majitele, je zapotřebí poukázat na to, že v řízení o výmaz ochranné známky správní orgány neprokázaly zdruhovění ochranné známky ani ke dni svého rozhodování, proto je zřejmé, že napadená ochranná známka nemohla pozbýt rozlišovací způsobilosti ani před převodem na současného majitele ochranné známky. Proto nebylo možné ztotožnit se s názorem žalobce, že skutečnostem tvrzeným současným majitelem ochranné známky v řízení o výmazu ochranné známky týkajícím se období po převodu ochranné známky na něj neměla být správními orgány přiznána právní relevance.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce ve věci neměl úspěch a žalovanému, který byl úspěšný náklady nevznikly, resp. je nepožadoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu